

Arbetsmarknadsutsikterna

HÖSTEN 2018 Gävleborgs län

En sammanfattning av prognosen för arbetsmarknaden

Förväntningarna på ökad efterfrågan är starka i Gävleborgs län. Visst finns det enstaka varningssignaler i form av varsel och arbetsgivare med sänkta förväntningar, men tecknen på en tillväxt som planar ut är få och små i vårt län. Sammantaget är stämningläget positivt i alla branscher. Byggbranschen, industrin, jord- och skogsbrukssektorn och privata tjänstesektorn har alla positiva förväntningar i länet.

Behoven av kompetens är påtagliga inom alla sektorer. Inom privat sektorn är bristen större än den någonsin varit. Samtidigt har länet ett stort antal arbetslösa. De arbetssökande som finns att tillgå motsvarar inte i tillräcklig utsträckning arbetsgivarnas krav. Det är en svår ekvation att lösa. De arbetssökande rustas med utbildningar, praktik och subventionerade anställningar. Arbetsgivarna å sin sida sänker kraven på utbildning och yrkeserfarenhet, låter anställda studera på arbetstid och utbildar internt för att hantera kompetensbristen. Kompetensförsörjningen är ett reellt problem, särskilt som stora pensionsavgångar och generationsväxling på arbetsmarknaden pågår.

Sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar

Gynnsamt konjunkturläge, högt kapacitetsutnyttjande och positiva anställningsplaner medverkar till att sysselsättningen i länet beräknas ha ökat med 1 400 personer eller 1,1 procent 2018 och ytterligare 600 personer eller 0,5 procent 2019. Samtidigt förutspås arbetslösheten minska med 1 400 personer i år och 400 personer nästa år. Det ger en relativ arbetslöshet om 9,0 procent i slutet av 2019. Utvecklingen hade kunnat bli än mer positiv utveckling om matchningen mellan inskrivna arbetslösa och arbetsgivarnas behov fungerade bättre.

Gävleborgs län har lyckats väl med att låta nyanlända och långtidsarbetslösa arbeta inom ramen för främst extratjänster. I prognosen måste dock hänsyn tas till att många av dessa förutspås komma tillbaka som inskrivna arbetslösa det närmaste året.

Högst arbetslöshet bland lågutbildade och utrikes födda

Arbetslösheten är högre i länet än i riket i samtliga grupper. Högst arbetslöshet och störst skillnad mot riket finns bland utrikes födda samt bland högst förgymnasialt utbildade. Samtidigt är det också i de här grupperna som arbetslösheten minskar mest. Fortsatta insatser krävs för att ytterligare sänka arbetslösheten bland förgymnasialt utbildade och utrikes födda och därmed även sänka arbetslösheten totalt.

Fortsatta utmaningar för länets arbetsmarknad

Matchningen till arbete och utbildning

Bristen på kompetens är en ständig utmaning. Däremot har Gävleborg förhållandevis många inskrivna arbetslösa, vilket visar att arbetskraften finns, men att den inte motsvarar arbetsgivarnas behov. Att matcha inskrivna arbetslösa till arbete eller till utbildning som leder till arbete är ett ansvar inte bara för Arbetsförmedlingen utan för såväl arbetsgivare som politiker, utbildningsanordnare och invånare i länet. Med minskande befolkning i arbetsför ålder är länet beroende av att alla som kan arbeta också får möjlighet att göra det.

Tillvarata arbetskraftsreserven – de utrikes födda

Den inrikes födda befolkningen i yrkesför ålder minskar, medan den utrikes födda befolkningen i samma åldersgrupp ökar. Samtidigt är skillnaden i utbildningsnivå stor mellan inrikes- och utrikes födda samt mellan länets befolkning och rikets. Att tillvarata den arbetskraftsreserv som de utrikes födda utgör är något av en ödesfråga i länet. Vi får allt fler äldre i länet, pensionsavgångarna är stora och vårdbehoven ökar. En förutsättning för att lyckas med den till synes omöjliga ekvationen är att tillvarata de utrikes födda.

Centraliseringen av arbetskraft

När det gäller den del av befolkningen som är i arbetsför ålder växer den enligt prognos mer i storstadslänen än i andra län. Vid en första anblick ser Gävleborgs län ut att tillhöra ett av de län där befolkningen i arbetsför ålder kommer att öka, visserligen i liten omfattning, men ändå positivt. Vid närmare granskning visar det sig dock att i åtta av länets kommuner kommer befolkningen i åldern 16-64 år att minska medan befolkningen i åldern 65 år och uppåt ökar i samtliga kommuner. Endast Gävle med grannkommunen Sandviken växer befolkningsmässigt i åldrarna 16-64 år. Det är också Gävle som har den mest välutbildade befolkningen i yrkesför ålder. Centraliseringen av arbetskraft och kompetens är en utmaning att hantera. Avstånden är stora och pendling inte alltid ett realistiskt alternativ för de kommuner som ligger långt ifrån Gävle. Den utveckling som gynnar Gävle – hur kan den också bidra till utveckling i kommuner som Ovanåker och Ljusdal?